

آسیب شناسی نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین با استفاده از مدل سه‌شاخگی

محمد محسن نجفی‌زاده^{۱*}، سید محمد زاهدی^۲

^۱ کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، گروه مدیریت، قزوین، ایران (عهدهدار مکاتبات)

^۲ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین، گروه مدیریت، قزوین، ایران

تاریخ دریافت: بهمن ۱۳۹۴، اصلاحیه: خرداد ۱۳۹۵، پذیرش: مرداد ۱۳۹۵

چکیده

پژوهش حاضر به آسیب‌شناسی نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین با هدف افزایش بهره‌وری کارکنان و در نتیجه افزایش بهره‌وری سازمان می‌پردازد. این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و از نظر اجرا، توصیفی پیمایشی و از شاخه میدانی می‌باشد. در این پژوهش از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شده است. بر این اساس کارکنان ستادی دانشگاه علوم پزشکی قزوین به عنوان جامعه آماری پژوهش انتخاب گردید که تعداد آنها ۸۵۹ نفر می‌باشد. با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۲۶۶ نفر به عنوان حجم نمونه تعیین شده و به همین تعداد پرسشنامه میان افراد نمونه توزیع گردید که تعداد ۲۴۶ پرسشنامه جمع‌آوری شد. نتایج حاصل حاکی از آن است که آسیب‌های نظام مدیریت عملکرد کارکنان در قالب مدل سه‌شاخگی عبارتند از: آسیب‌های ساختاری (سیستم ارزیابی عملکرد نامناسب، نبود پیوند میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد، عدم استفاده از فناوری اطلاعات در نظام مدیریت عملکرد و کمود منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد)، آسیب‌های رفتاری (عدم تعهد مدیران نسبت به مدیریت عملکرد، پائین بودن سطح دانش و آگاهی کارکنان نسبت به نظام مدیریت عملکرد، نبود مروج و بازبینی عملکرد و نبود فرهنگ سازمانی) و آسیب‌های محیطی (عدم استفاده از نظرات ارباب رجوع در نظام مدیریت عملکرد و نبود قوانین جامع در ارتباط با نظام مدیریت عملکرد).

کلمات کلیدی: آسیب‌شناسی، مدیریت عملکرد، عوامل ساختاری، عوامل محیطی، عوامل رفتاری

روبروست، نشان دهنده اهمیت پرداختن به عملکرد سازمان از سوی مدیریت به عنوان یک وظیفه اساسی است. از طرفی هیچ سازمانی نمی‌تواند چندان اثر بخش باشد مگر اینکه برای آنچه می‌خواهد انجام دهد، برنامه‌ای داشته باشد. دستیابی به عملکرد برتر و کسب نتایج عالی نیز بدون داشتن برنامه‌ای که در قالب یک نظام منسجم و یکپارچه تدوین شده و به اجرا دریاباید، بسیار دشوار خواهد بود. این نظام تحت عنوان نظام مدیریت عملکرد شناخته می‌شود [۲].

برای اینکه نظام مدیریت عملکرد بیان کننده حقایق موجود باشد باید مراحل آن به درستی اجرای مراحل مدیریت عملکرد به جهت اینکه از همین منظور پس از اجرای مراحل مدیریت عملکرد به تعیین اهداف سازمانی واضح و روشن، تبدیل آن‌ها به اهداف واحدی، تیمی و فردی واضح و بازنگری آنها به طور منظم، ابزار مدیریتی ساختارمند و مؤثری فراهم می‌کند [۱].

مدیریت عملکرد فرایندی استراتژیک و جامع است که موفقیت پایدار سازمان را از طریق بهبود عملکرد فراهم می‌نماید. این مفهوم که امروزه جایگزین ارزیابی عملکرد شده است، ضمن بار مثبت نسبت به ارزیابی عملکرد که اغلب با واکنش منفی در مدیران به ویژه در جامعه ما

1. Performance Management

* hemat80@yahoo.com

۲-۲-۱- مدل توسعه منابع انسانی:

شامل برنامه‌ها و فعالیت‌هایی است که برای بهبود عملکرد کارکنان با هدف: حل مشکلات فعلی عملکرد و جلوگیری از مشکلات و چالش‌های آتی عملکرد طراحی شده است. سازه‌های مورد بررسی در الگوی منابع انسانی شامل انتصاب موقعت، تجارب مختلف شغلی، مراکز ارزیابی، آموزش، غنی‌سازی شغل، سرپرستی اثربخش، توسعه شغلی و مشاوره و مرتبی‌گری می‌باشد.

۲-۲-۲- مدل آسیب‌شناسی هاریسون:

مدل آسیب‌شناسی هاریسون با رویکرد سیستماتیک در سه سطح فردی، گروهی و سازمانی بهمنظور بهبود وضعیت و حذف مشکلات عملکردی ارائه شده است.

۲-۲-۳- مدل تحلیل سه‌شاخگی:

در مدل تحلیلی سه‌شاخگی پدیده سازمان و مدیریت برحسب سه دسته عوامل رفتاری، ساختاری و محیطی بررسی و تجزیه و تحلیل می‌شود [۵]. از آنجا که مبنای پژوهش حاضر براساس مدل سه‌شاخگی می‌باشد لذا در ادامه این مدل به صورت مفصل تری بیان می‌شود.

۲-۳- مدل سه‌شاخگی:

پدیده‌های سازمان و مدیریت را می‌توان در سه دسته عوامل رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای، بررسی و تجزیه و تحلیل نمود. علت نامگذاری این مدل به سه شاخگی آن است که ارتباط بین عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای به‌گونه‌ای می‌باشد که هیچ پدیده‌یا رویداد سازمانی نمی‌تواند خارج از تعامل این سه شاخه قرار گیرد. به عبارت دیگر رابطه بین این سه شاخه یک رابطه تنگاتنگ بوده و در عمل از هم جدا نی ناپذیرند. درواقع، نوع روابط موجود بین این سه شاخه از نوع لازم و ملزم بوده و به مثابه سه شاخه روییده از تنہ واحد حیات سازمان می‌باشند [۶].

رفتار (محتوای): منظور از عوامل رفتاری، کلیه عوامل مربوط به نیروی انسانی که محتوای سازمان را تشکیل می‌دهد [۷]. از جمله عوامل رفتاری می‌توان به فرهنگ سازمانی، ویژگی‌های کارکنان، تضاد سازمانی، ویژگی‌های مدیران و سبک رهبری مدیران اشاره کرد [۸].

ساختار: منظور از شاخه ساختارهمه عناصر، عوامل و شرایط فیزیکی و غیر انسانی سازمان می‌باشد که با نظم، قاعده و ترتیب خاصی به هم پیوسته و چهارچوب، قالب، پوسته و یا بدنه فیزیکی و مادی سازمان را می‌سازند. بنابراین تمام منابع مادی، مالی و اطلاعات فنی که با ترکیب خاصی در بدنه کلی سازمان جاری می‌شوند جزء شاخه ساختاری سازمان محسوب می‌شوند و در واقع عوامل غیر زنده سازمان می‌باشند [۹]. از جمله عوامل ساختاری می‌توان به استراتژی سازمانی، ساختار سازمانی، نظام مالی و بودجه، نظام ارزیابی عملکرد، نظام تحقیق و توسعه و نظام حقوق و دستمزد [۸] و فناوری اطلاعات [۹] اشاره کرد.

زمینه‌ای (محیطی): عوامل زمینه‌ای شامل محیط و شرایط بیرونی است که سبب ساز عوامل رفتاری و ساختاری هستند [۳]. از جمله عوامل

ارتقاء اثربخشی خود انجام می‌دهند آسیب‌شناسی صحیح و به موقع است. آسیب‌شناسی صحیح و به موقع، این امکان را به مدیران می‌دهد که همواره از مسائل و مشکلات جاری سازمان خود مطلع باشند و از حادث شدن آن جلوگیری نمایند [۲].

مشکلاتی از قبیل بی‌علاقگی کارکنان به کار، بی‌انگیزه بودن و غیره ... و در نهایت کاهش بهره‌وری کارکنان که منجر به کاهش بهره‌وری سازمان می‌شود، می‌تواند ناشی از نارسایی‌ها و آسیب‌هایی باشد که در نظام مدیریت عملکرد کارکنان وجود دارد. در این راستا، در پژوهش پیش رو براساس مدل مفهومی که بر گرفته از مدل سه‌شاخگی می‌باشد، نظام مدیریت عملکرد کارکنان دانشگاه علوم پزشکی قزوین را از لحاظ ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای یا محیطی مورد آسیب‌شناسی قرار می‌دهیم. با توجه به آنچه گفته شد هدف اصلی در این پژوهش نشان دادن این موضوع خواهد بود که آسیب‌های نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علومپزشکی قزوین کدامند؟

۲- ادبیات پژوهش

۲-۱- تعاریف و مفاهیم آسیب‌شناسی :

* آسیب‌شناسی سازمانی، فرایند استفاده از مفاهیم و روش‌های علوم رفتاری، به منظور تعریف و توصیف وضع موجود سازمان‌ها و یافتن راههایی برای افزایش اثربخشی آن‌ها می‌باشد [۲۲].

* آسیب‌شناسی فرایندی است نظاممند از جمع و وری داده‌ها به منظور تعامل اثربخش و سودمند در راستای حل مشکلات، چالش‌ها، فشارها و محدودیت‌های محیطی در سازمان [۴].

۲-۲- مدل‌های آسیب‌شناسی:

در آسیب‌شناسی سازمانی، مشاوران، محققان و یا مدیران، مدل‌های مفهومی و روش‌های تحقیقی کاربردی را به منظور بررسی وضعیت جاری یک سازمان و کشف راههای حل مشکلات، مقابله با چالش‌ها یا بهبود عملکرد به کار می‌برند. بهمنظور آسیب‌شناسی منابع انسانی الگوهای مختلفی ارائه شده است. در این الگوها، آسیب‌شناسی سازمانی از زوایای مختلف مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است. مهم‌ترین الگوهای سازمانی عبارتند از:

۲-۲-۱- مدل هفت بعدی و اینبورد:

این مدل نگرشی سیستماتیک جهت شناخت دقیق‌تر سازمان و مداخله مناسب برای حل مشکلات و مسائل سازمانی ارائه می‌دهد. اینبورد، برای شناخت حوزه‌های آسیب‌پذیری و مسائل سازمان‌ها هفت بُعد شامل اهداف، روابط، ساختارها، رهبری، سیستم پاداش، مکانیزم‌های مفید هماهنگی و محیط پیشنهاد نموده است.

1. Pathology

2. Weisbord

3. HRD (Human Resource Development)

4. Harison

۲-۶-۲- مدل بارتول:

این مدل ارتباط و تأثیر متغیرهایی نظیر عدالت سازمانی بر فرایند مدیریت عملکرد کارکنان و مدیریت عملکرد کارکنان بر طراحی سیستم، جبران خدمات مناسب را نشان می‌دهد.

۲-۶-۳- مدل آلن و تاچر:

مدل آلن و تاچر پیوند مدیریت عملکرد کارکنان با چشم‌انداز و مأموریت سازمان را نشان می‌دهد [۲۵].

۲-۶-۴- مدل پیولکس:

این مدل نیز ارتباط مدیریت عملکرد کارکنان با استراتژی و اهداف سازمان را نشان می‌دهد [۱۱].

۲-۶-۵- مدل اسکنیر و همکاران:

این مدل شامل پنج مؤلفه است که چهار مؤلفه آن در کناره‌ها و یک مؤلفه در محور قرار می‌گیرد. مؤلفه محوری عبارت است از: نقش‌ها و مسئولیت‌ها، ساختن انتظارات، مربی‌گری عملکرد و در نهایت بازنگری عملکرد که در حقیقت آغازی خواهد بود برای شروع مجدد چرخه مدیریت عملکرد [۲۸].

۲-۶-۶- مدل آگونیس:

این مدل که توسط آگونیس مطرح گردیده است شامل شش مرحله پیش‌نیازها، برنامه‌ریزی عملکرد، اجرای عملکرد، ارزیابی عملکرد، مروء و بازبینی عملکرد و توان مجدد می‌باشد [۲۱].

۲-۷- مدل مدیریت عملکرد مؤثر:

بدون در نظر گرفتن اینکه کدام نگرش مورد استفاده قرار می‌گیرد، فهمیدن اینکه مدیریت عملکرد چه کاری را انجام می‌دهد مهم و حیاتی است. وقتی ارزیابی عملکرد به عنوان منبعی برای توسعه کارکنان قرار می‌گیرد، مؤثر می‌باشد. وقتی که مدیریت از ارزیابی عملکرد به عنوان منبعی برای تنبیه استفاده می‌کند و یا وقتی ارزیابی کنندگان برای درک محدودیت‌های آن باز می‌مانند، ارزیابی عملکرد شکست می‌خورد. اصل آن نیست که چه فرم یا چه روشی استفاده شود، بلکه این مهم است که آیا مدیران و کارکنان اهداف آن را درک می‌کنند یا نه؟

سیستم مدیریت عملکرد مؤثر شامل موارد زیر خواهد بود:

- * با مأموریت استراتژیک سازمان سازگار باشد.

- * همانند یک ابزار توسعه‌ای مفید و سودمند باشد.

- * به عنوان یک ابزار اداری باشد.

- * قانونی و مرتبط با شغل باشد.

- * به طور کلی توسعه کارکنان منصفانه قلمداد گردد.

2. Bartol

3. Allen and Thatcher

4. Pulakos

5. Schneier et al

6. Aguinis

محیطی می‌توان به ارتباطات محیطی، ارتباط با دولت و ارتباط با شهروندان [۸]، ارتباط با ارباب رجوع [۹] و محیط سیاسی – قانونی [۶] اشاره کرد.

۲-۴- تعریف مدیریت عملکرد:

برای تبیین مفهوم مدیریت عملکرد، تعاریف مختلفی از سوی صاحب‌نظران ارائه شده است که هر تعریفی ناظر به جنبه‌ای از مدیریت عملکرد بوده و تحت تأثیر رویکرد حاکم بر فضای پژوهشی ارائه کننده آن بوده است [۱۰].

برخی از تعاریف مدیریت عملکرد عبارتند از:

- * مدیریت عملکرد فرایند پیش‌نیازها، برنامه‌ریزی عملکرد، اجرای عملکرد، ارزیابی عملکرد، مروء و بازبینی عملکرد، تجدید عملکرد و توافق مجدد [۲۷].

- * مدیریت عملکرد فرایند شناسایی، ارزیابی و توسعه عملکرد کاری کارکنان در سازمان می‌باشد، بدین ترتیب اهداف سازمان به صورت بسیار مؤثر تحقق یافته و به کارکنان شناخت، بازخود و راهنمایی کار را ارائه می‌دهد [۱۱].

- * مدیریت عملکرد یک فرایند استراتژیک و یکپارچه است که از طریق بهبود عملکرد و توسعه قابلیت‌های افراد و تیم‌های کاری موجب موفقیت پایدار سازمان می‌شود [۲۴].

۲-۵- اهداف سیستم مدیریت عملکرد:

- استراتژیک: همراهی مدیریت عالی سازمان در جهت تحقق اهداف استراتژیک سازمان.

- اداری: فراهم آوردن اطلاعات مفید و قابل اعتماد برای اتخاذ تصمیمات اداری کارکنان

- اطلاعاتی: اطلاع رسانی کارکنان درخصوص چگونگی انجام کارها توسط آن‌ها و توقعات سازمان و سپرست

- توسعه‌ای: فراهم آوردن امکان مربی‌گری و تربیت کارکنان برای مدیریت - حفظ و تداوم سازمانی: فراهم آوردن اطلاعاتی جهت استفاده در برنامه‌ریزی نیروی انسانی و تحقیق منابع انسانی

- مستنداتی: جمع‌آوری اطلاعات و استند مفیدی که ممکن است برای اهداف مختلفی استفاده شود [۱۱].

۲-۶- مدل‌های مدیریت عملکرد کارکنان:

جهت نشان دادن فرایند مدیریت عملکرد کارکنان مدل‌های مختلفی توسط صاحب‌نظران ارائه گردیده است که در زیر به برخی از آن‌ها به طور اختصار اشاره می‌کنیم.

۲-۶-۱- مدل الکساندر:

این مدل ارتباط اهداف و وظایف واحدها با اهداف کارکنان را نیز نشان می‌دهد [۲۳].

1. Alexander

و مهارت‌ها در مورد سیستم مدیریت عملکرد، عدم پیوند میان شاخص‌های کلیدی عملکرد با مسئولیت‌های دپارتمانی، تیمی و فردی، دشواری تعريف شاخص‌های کلیدی عملکرد مربوطه، تعریف بیش از حد شاخص‌های کلیدی عملکرد، اندازه‌گیری نادرست شاخص‌های کلیدی عملکرد توسعه سازمان، تمرکز بیش از حد روی نتایج پیاده‌سازی و غفلت در فرایند تغییر سازمان، مقاومت اعضای سازمان در برابر سیستم مدیریت‌عملکرد جدید، ناکفی بودن پیوند میان سیستم پاداش و سیستم مدیریت‌عملکرد، پیچیدگی بیش از حد سیستم مدیریت‌عملکرد به دلیل روابط علی و معلولی بسیار زیاد (روشن نبودن روابط علی و معلولی)، نبود فرهنگ مدیریت‌عملکرد در سازمان، عدم استفاده از سیستم مدیریت‌عملکرد برای مدیریت روزانه سازمان، عدم بهروزرسانی و حفاظت سیستم مدیریت‌عملکرد بعد از پیاده‌سازی، عدم انتصاب هیچ یک از اعضای سازمان به عنوان مسئول سیستم مدیریت‌عملکرد، وجود مشکلاتی در بدست آوردن داده برای محاسبه شاخص‌های عملکرد، دادن اولویت پایین به سیستم مدیریت‌عملکرد و یا کنار گذاشتن آن بعد از تغییر مدیریت، عدم تخصیص مزایای کافی در سیستم مدیریت‌عملکرد از جانب سازمان [۲۶].

۳- مدل مفهومی تحقیق:

از آنجا که هر پژوهش میدانی و پیمایشی نیازمند نقشه ذهنی و مدل مفهومی است که در قالب تحلیلی مناسب، متغیرها و روابط بین آن‌ها ترسیم شده باشد، در این پژوهش نیز از ابزار تحلیلی سه‌شاخگی که دکتر حسن میرزائی اهرنجانی برای شناخت مسائل سازمانی طراحی کرده‌اند، به عنوان مدل مفهومی استفاده گردیده است. این ابزار دارای سه بعد ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای (محیطی) است که پژوهش گر نیز متغیرهای پژوهشی خود را که برگرفته از مدل ارائه شده توسط آگونیس و نیز مشکلات بیان شده در پژوهش دوال و کانت را در این مدل گنجانده است. از آنجا که مدل مفهومی یا چارچوب نظری باید به صورت نمودار شماتیک (مدل تحلیلی) ارائه شود تا تعداد متغیرها و روابط بین آن‌ها مشخص گردد [۸]؛ لذا مدل مفهومی پژوهش حاضر نیز در قالب مدل سه‌شاخگی که بعد آن در سه شاخه ساختاری، رفتاری و محیطی با مرکزیت مدیریت‌عملکرد کارکنان با یکدیگر مرتبط شده‌اند، ترسیم شده است (شکل ۱).

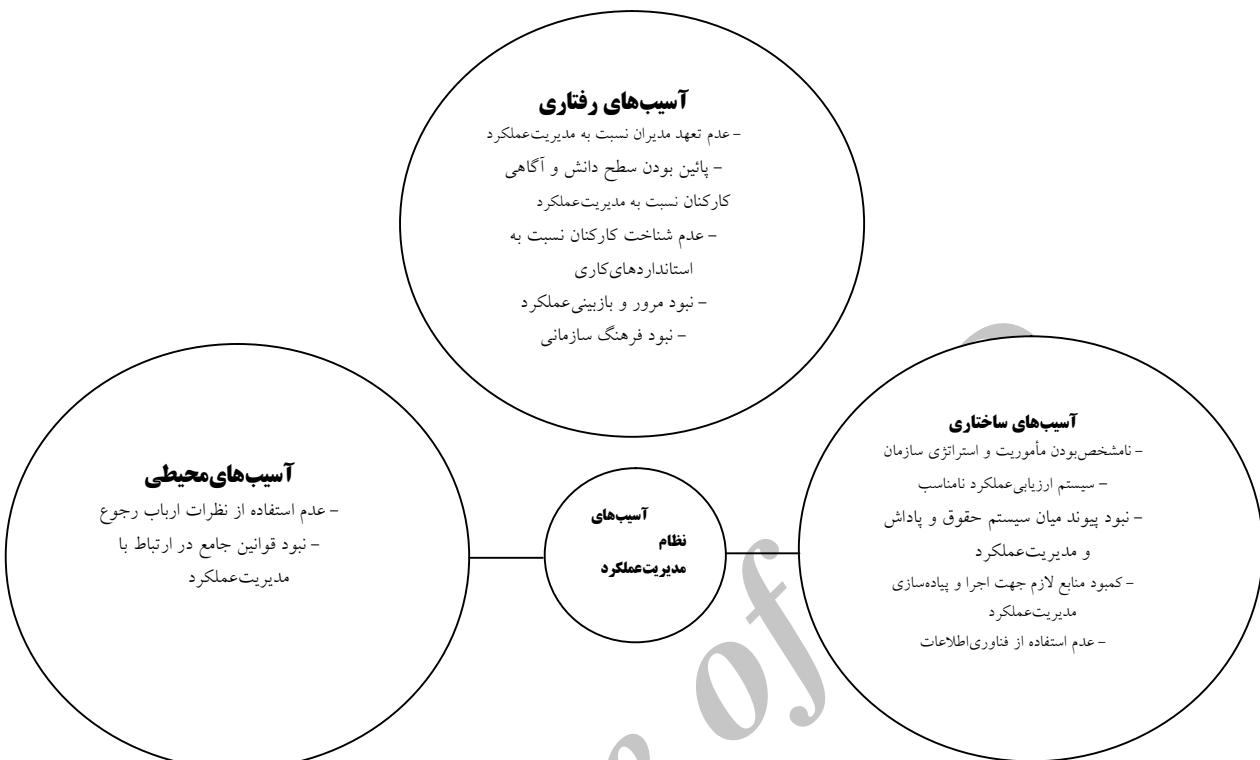
۴- پرسش‌های تحقیق:

در این پژوهش به منظور آسیب‌شناسی نظام مدیریت‌عملکرد کارکنان سوالات تحقیق در قالب سه سؤال آسیب‌های ساختاری، رفتاری و محیطی مطرح شده‌اند که برای پاسخ به هریک از آن‌ها نیز سوالاتی طرح شده است که به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- آسیب‌های "ساختاری" نظام مدیریت‌عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین کدامند؟
- ۲- به چه میزان مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک برای کارکنان مشخص است؟
- ۳- به چه میزان سیستم ارزیابی عملکرد مناسب است؟

- * در مستند کردن عملکرد کارکنان مفید باشد [۱۲].
 - ۱-۲- ویژگی‌های نظام مدیریت‌عملکرد اثربخش و کیفی:
 - ۱- تعیین اهداف قابل سنجش برای سازمان و هر یک از کارکنان
 - ۲- مرتبط بودن نظام پاداش و پرداخت با عملکرد
 - ۳- تعهد مدیران ارشد
 - ۴- مستمر بودن در طی سال و محدود نبودن آن به یک زمان مشخص در سال
 - ۵- منطبق بودن نظام مدیریت‌عملکرد با فرهنگ سازمانی
 - ۶- وجود ارتباط مشارکتی میان سپرپستان و کارکنان با یکدیگر
 - ۷- سنجش دقیق، درست، کامل و منصفانه از عملکرد هر یک از افراد و فراهم ساختن اطلاعات مناسب برای سازمان و کارکنان
 - ۸- پایا و روا بودن سنجه‌ها
 - ۹- پیوند اهداف با عوامل زمینه‌ای
 - ۱۰- خلق جوی که در آن ارزیابی عملکرد دقیق و بهموقع که از همه مدیران مورد انتظار بوده، جدی گرفته شده و مورد تشویق قرار گیرد
 - ۱۱- استفاده از منابع مختلف بازخور جهت‌کاوش و استنگی به یک منبع
 - ۱۲- تعریف ابعاد عملکردی در قالب مفاهیم رفتاری و انجام ارزشیابی‌ها براساس مشاهده و شواهد عینی
 - ۱۳- تدوین اهداف عملکردی مبتنی بر استراتژی‌های کسب و کار
 - ۱۴- ارائه بازخور مستمر از سوی مدیران
 - ۱۵- استفاده از شاخص‌هایی برای سنجش چگونگی دست‌یابی کارکنان به نتایج
 - ۱۶- استفاده از شایستگی‌ها و برنامه‌های توسعه‌ای
 - ۱۷- وجود جو تعاملی و منصفانه، رعایت کرامت و احترام کارکنان، تمرکز بر آینده، مشارکت دادن کارکنان، مستند سازی، بازخور مستمر
 - ۱۸- مرتبط ساختن ارزیابی عملکرد با استراتژی‌های مدیریت منابع انسانی [۱۰].
- ۲-۹- مشکلات سیستم‌های مدیریت‌عملکرد:
- با مروری بر پژوهش‌های انجام شده در زمینه مدیریت‌عملکرد مشکلات و آسیب‌هایی مشاهده می‌شود که برخی از آن‌ها عبارتند از:
- اولویت پائین مدیریت برای پیاده‌سازی، زمان و تلاش بیش از حد انتظار برای پیاده‌سازی، ناکافی بودن منابع و ظرفیت موجود برای پیاده‌سازی، ناپایداری سازمان، روش نبودن هدف پیاده‌سازی سیستم مدیریت‌عملکرد، عدم تعهد مدیریت، ناکافی بودن مدت توجه مدیریت به اجرای سیستم مدیریت‌عملکرد، نبود نگرش مثبت نسبت به سیستم مدیریت‌عملکرد از سوی اعضای سازمان، تعهد ناکافی از سوی مدیران میانی و پرسنل برای پیاده‌سازی و استفاده از سیستم مدیریت‌عملکرد، ناکافی بودن پشتیبانی سیستم مدیریت‌عملکرد، اتخاذ سبک مدیریت نامناسب از سوی اعضای سازمان، نبود استراتژی روش و قابل درک در سازمان، دشواری تعریف عوامل موفقیت بحرانی مرتبط و مهم، عدم تمرکز کافی روی مدیریت و کنترل داخلی، دشواری تجزیه اهداف برای سطوح پائین‌تر در سازمان، عدم وجود دانش

- ۱-۳- به چه میزان میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد پیوند وجود دارد؟
- ۱-۴- به چه میزان منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت استفاده می‌شود؟
- ۱-۵- به چه میزان از فناوری اطلاعات در نظام مدیریت عملکرد کارکنان استفاده می‌شود؟

شکل (۱): مدل مفهومی

- ۲- آسیب‌های "زنیه‌ای یا محیطی" نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین کدامند؟
- ۳- به چه میزان از نظرات ارباب رجوع در نظام مدیریت عملکرد استفاده می‌شود؟
- ۴- به چه میزان قوانین جامع در رابطه با نظام مدیریت عملکرد کارکنان وجود دارد؟

۵- روش تحقیق:
پژوهش حاضر بر حسب هدف، تحقیقی کاربردی، بر حسب نحوه گردآوری داده‌ها، تحقیقی توصیفی و پیمایشی محسوب می‌شود. در این پژوهش کلیه کارکنان ستادی دانشگاه علوم پزشکی قزوین جامعه آماری پژوهش را تشکیل می‌دهند که تعداد آن‌ها ۸۵۹ نفر می‌باشد. از این رو با

- ۱- به چه میزان مدیران نسبت به نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین کدامند؟
- ۲- به چه میزان مدیران نسبت به نظام مدیریت عملکرد کارکنان متوجه می‌باشند؟
- ۳- به چه میزان کارکنان نسبت به نظام مدیریت عملکرد آگاهی و دانش دارند؟
- ۴- به چه میزان کارکنان نسبت به استانداردهای کاری شناخت دارند؟
- ۵- به چه میزان مرور و بازبینی عملکرد در نظام مدیریت عملکرد کارکنان انجام می‌شود؟
- ۶- به چه میزان فرهنگ سازمانی در ارتباط با مدیریت عملکرد وجود دارد؟

پس از جمعآوری نظرات استادی، با استفاده از فرمول CVR روابی آن محاسبه گردید. از آنجا که طبق فرمول CVR چنانچه حجم اعضاي پانل ۱۱ نفر باشد، حداقل مقدار قابل قبول 0.59 میباشد [۱۳]. بنابراین پس از محاسبه تمامی سوالات براساس فرمول مذکور، تعداد سه سؤال حداقل مقدار قابل قبول را کسب نکرده و از پرسشنامه حذف گردید. همچنین به منظور تعیین پایایی پرسشنامه، پرسشنامه در بین ۴۰ نفر از افراد جامعه آماری توزیع شده و پس از جمعآوری پرسشنامه پیشآزمون، ضریب آلفای کرونباخ از طریق نرم افزار **SPSS** نسخه ۱۹ محاسبه گردید که مقدار آن ۰.۹۵ بود که نشان از پایایی بالای پرسشنامه دارد. همچنین پایایی هریک از سازههای آن نیز به صورت مجزا مورد محاسبه قرارگرفت که آلفای کرونباخ تمامی آنها بالای ۰.۷ بودست آمد.

استفاده از فرمول نمونه‌گیری کوکران، حجم نمونه برابر است با ۲۶۶ نفر. در پژوهش حاضر برای گردآوری دادههای تحقیق از روش میدانی استفاده شده است. همچنین باتوجه به اینکه کارکنان ستادی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در حوزه ریاست، معاونت‌ها و دانشکده‌ها میباشند، لذا به همین دلیل محقق براساس لیست کارکنان شاغل در هریک از حوزه‌های مذکور اقدام به مشخص کردن تعداد کارکنان آن حوزه و سپس تعیین نسبت مناسب جهت توزیع پرسشنامه در هریک از طبقات پرداخته است. از این رو روش نمونه‌گیری طبقه‌ای میباشد.

جمعآوری دادههای لازم جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق طراحی و توزیع پرسشنامه محقق ساخته شامل ۵۰ سؤال انجام شده است.

از آنجا که پرسشنامه مورد استفاده در این پژوهش بهصورت محقق ساخته میباشد لذا محقق ابتدا با استفاده از ادبیات پژوهش، منابع کتابخانه‌ای، پرسشنامه‌های مشابه و همچنین استفاده از نظرات کارشناسان در این خصوص، به تدوین سوالات پرسشنامه پرداخته و پس از تدوین سوالات پرسشنامه به تعداد ۵۳ سؤال، بهمنظور سنجش روابی، پرسشنامه در اختیار تعداد ۱۱ نفر از متخصصین و استادی دانشگاه قرار داد شد.

جدول (۱): شاخصهای آماری و آزمون T تک نمونه‌ای مربوط به هریک از عوامل

نتیجه	آنون ۱ تک نمونه‌ای مربوط هریک از عوامل					شاخصهای آماری مربوط به هریک از عوامل			
	تفاضل میانگین‌ها	سطح معنی‌داری	درجه ارادی	t	تحرف معیار	میانگین	N		
یترازمتوسط	-۰.۷۰	-۰.۰۰۰	۲۴۵	۱۴۲۶	-۰.۷۷	۰/۷۰۹	۲۴۶	مشخص یون مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک	
درجه‌متوسط	-۰/۰۱۰۶	-۰.۷۷۵	۲۴۵	-۰.۲۸۷	-۰.۵۵۵۸۳	۲/۰۱۲	۲۴۶	سیستم ارزیابی عملکرد	
کمترازمتوسط	-۰/۰۱۰۵۹۱	-۰.۰۰۰	۲۴۵	-۱۴/۵۸۱	-۰.۸۶۱۹۸	۲/۱۹۱۳	۲۴۶	بیوتد میان حقوق ویاداش و مدیریت عملکرد	
کمترازمتوسط	-۰/۰۴۷۵۶۱	-۰.۰۰۰	۲۴۵	-۹/۲۲۲	-۰.۸۰۰۱۴	۲/۵۲۴۴	۲۴۶	منابع لازم جهت اجراء و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد	
درجه‌متوسط	-۰/۰۴۸۷۸	-۰.۲۵۶	۲۴۵	-۰/۹۲۴	-۰.۸۲۷۸۷	۲/۹۵۱۲	۲۴۶	استفاده از فناوری اطلاعات	
کمترازمتوسط	-۰/۰۱۵۱۹۶	-۰.۰۰۰	۲۴۵	-۶/۸۱۸	-۰.۷۶۳۳۹	۲/۸۴۲۰	۲۴۶	تعهد مدیران	
کمترازمتوسط	-۰/۰۲۰۳۷۲	-۰.۰۰۰	۲۴۵	-۶/۹۴۱	-۰.۶۸۸۲۴	۲/۶۵۶۲	۲۴۶	داش و آگاهی کارکنان نسبت به منظم مدیریت عملکرد	
یترازمتوسط	-۰/۰۴۸۰۴۵	-۰.۰۰۰	۲۴۵	۹/۸۴۱	-۰.۷۶۵۵۸	۲/۴۸۰۴	۲۴۶	شناخت کارکنان نسبت به استانداردهای کاری	
کمترازمتوسط	-۰/۱۱۳۸۲	-۰.۰۲۷	۲۴۵	-۲/۲۳۰	-۰.۸۰۰۶۰	۲/۸۰۵۶	۲۴۶	مرور و پایشی عملکرد	
کمترازمتوسط	-۰/۰۲۵۴	-۰.۰۰۰	۲۴۵	-۵/۶۲۵	-۰.۶	۲/۶۵	۲۴۶	فرهنگ سازمانی	
کمترازمتوسط	-۰/۰۶۴۲۲۸	-۰.۰۰۰	۲۴۵	-۹/۹۰۳	۱/۰۱۷۴	۲/۲۵۷۷	۲۴۶	استفاده از توقعات ایجاب رجوع	
کمترازمتوسط	-۰/۰۷۷۹۵۹	-۰.۰۰۰	۲۴۴	-۵/۰۴۷	-۰.۶۶۷۰۵	۲/۷۷۰۴	۲۴۵	قویین جامع	

در دانشگاه علوم پزشکی قزوین کدامند؟

۶- تجزیه و تحلیل داده‌ها:

۲-۱-۱- به چه میزان مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک برای کارکنان مشخص است؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک برای کارکنان مشخص است و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، از لحاظ "مشخص بودن مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین آسیبی وجود ندارد. این نتیجه با یافته‌های تحقیق غلامی و اسفندی [۱۴] همسو می‌باشد و با یافته‌های تحقیق غلامی و اسفندی [۱۵] و آنرا دوال و هارولد کانت^۱ [۲۶] همسو نمی‌باشد.

۲-۱-۲- به چه میزان سیستم ارزیابی عملکرد مناسب است؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که سیستم ارزیابی عملکرد در دانشگاه علوم پزشکی قزوین مناسب نمی‌باشد و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "سیستم ارزیابی عملکرد نامناسب" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق توکلی دارستانی و شهریار مرادی [۱۶]، بیات و کامرانی [۷]، غلامی و اسفندی [۱۵]، جنیدی جعفری و بیگنیا [۵] همسو می‌باشد.

۲-۱-۳- به چه میزان میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد پیوند وجود دارد؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که پیوند میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد مناسب نمی‌باشد و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "تبود پیوند میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] و زارع [۱۷] همسو نمی‌باشد.

۲-۱-۴- به چه میزان منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد به کار گرفته می‌شود؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که منابع کافی جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد به کار گرفته نمی‌شود و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "کمبود منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] همسو نمی‌باشد.

۲-۱-۵- به چه میزان از فناوری اطلاعات در نظام مدیریت عملکرد کارکنان استفاده می‌شود؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که از فناوری اطلاعات به اندازه

در این پژوهش از آمار توصیفی و استنباطی برای تجزیه و تحلیل داده‌های بدست آمده استفاده شده است. در آمار توصیفی با استفاده از جداول توزیع فراوانی به توصیف و تلخیص ویژگی‌های جمعیت شناختی شامل جنسیت، سابقه خدمت، مدرک تحصیلی، پست‌سازمانی و نمره ارزیابی عملکرد سال گذشته جمعیت نمونه پرداخته می‌شود و در آمار استنباطی از آزمون t تک نمونه‌ای برای تعیین یافته‌های پژوهش از نمونه به جامعه استفاده می‌شود.

برای تشخیص اینکه آسیب‌های نظام مدیریت عملکرد کارکنان میانگین بدست آمده را با میانگین مفروض (سه) مقایسه می‌کنیم. اگر مقدار میانگین بدست آمده مساوی و یا کمتر از میانگین مفروض باشد آن وقت به عنوان آسیب درنظر گرفته می‌شود.

۷- نتیجه‌گیری:

۱- مشخصات جمعیت شناختی:

۱- از نتایج تحقیق مشخص گردید که کارکنان زن با ۵۶٪ بیشترین و کارکنان مرد با ۴۴٪ کمترین افراد نمونه را تشکیل می‌دهند.

۲- از نتایج تحقیق مشخص گردید که کارکنان با سابقه خدمتی ۱۹ تا ۲۴ سال با ۲۶٪، ۱۱ تا ۶ سال با ۲۲٪ و ۱۳ تا ۱۸ سال با ۲۱٪ بیشترین و کارکنان با سابقه خدمتی بیش از ۲۵ سال با ۱۶٪ و ۷ تا ۱۲ سال با ۱۵٪ کمترین میزان سابقه کاری را در نمونه مورد پژوهش به خود اختصاص داده‌اند.

۳- از نتایج تحقیق مشخص گردید که کارکنان دارای تحصیلات لیسانس با ۴۸٪ و فوق لیسانس و بالاتر با ۲۵٪ بیشترین و دیپلم با ۱۸٪ فوق دیپلم با ۷٪ و زیر دیپلم با ۲٪ کمترین میزان تحصیلات را در نمونه مورد پژوهش به خود اختصاص داده‌اند.

۴- از نتایج تحقیق مشخص گردید که کارکنان دارای وضعیت استخدامی رسمی‌قطعی با ۵۵٪ و قراردادی با ۳۴٪ بیشترین و کارکنان رسمی‌آزمایشی و پیمانی هریک با ۵٪ کمترین میزان وضعیت استخدامی را در نمونه مورد پژوهش به خود اختصاص داده‌اند.

۵- از نتایج تحقیق مشخص گردید که کارکنان دارای پُست غیر مدیریتی با ۸۰٪ بیشترین و کارکنان با پُست مدیریتی با ۱۸٪ کمترین میزان وضعیت پُست سازمانی را در نمونه مورد پژوهش به خود اختصاص داده‌اند.

۶- از نتایج تحقیق مشخص گردید که کارکنان دارای نمره ارزیابی عملکرد بین ۹۱ تا ۱۰۰ با ۷۷٪ و ۸۱ تا ۹۰ با ۲۱٪ بیشترین و کارکنان دارای نمره ارزیابی عملکرد بین ۶۱ تا ۷۰ و ۷۱ تا ۸۰ هریک با ۱٪ و کمتر از ۶۰ با ۰٪ کمترین نمره ارزیابی عملکرد در سال گذشته را در نمونه مورد پژوهش به خود اختصاص داده‌اند.

۲- نتایج بررسی سوالات پژوهش:

۱- آسیب‌های "ساختاری" نظام مدیریت عملکرد کارکنان

1. Andre' A. de Waal and Harold Counet

عملکرد کارکنان انجام می‌شود؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که مرور و بازبینی عملکرد به صورت مناسب انجام نمی‌شود و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "نیوود مرور و بازبینی عملکرد" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق غلامی و اسفندی [۱۵] و موسوی [۱۴] همسو می‌باشد.

۷-۲-۵-۲-۷- به چه میزان فرهنگ سازمانی در ارتباط با مدیریت عملکرد وجود دارد؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که فرهنگ سازمانی مناسبی در ارتباط با نظام مدیریت عملکرد وجود ندارد و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "نیوود فرهنگ سازمانی" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] همسو می‌باشد.

بنابراین با توجه نتایج فوق می‌توان درمورد سؤال دوم اینگونه نتیجه گرفت که آسیب‌های رفتاری در نظام مدیریت عملکرد دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین عبارتند: عدم تعهد مدیران نسبت به مدیریت عملکرد، پائین بودن سطح دانش و آگاهی کارکنان نسبت به نظام مدیریت عملکرد، نیوود مرور و بازبینی عملکرد و نیوود فرهنگ سازمانی.

۷-۲-۳- آسیب‌های "زمینه‌ای یا محیطی" نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین کدامند؟

۷-۲-۳-۱- به چه میزان از نظرات ارباب رجوع در نظام مدیریت عملکرد استفاده می‌شود؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که به اندازه کافی از نظرات ارباب رجوع در مدیریت عملکرد کارکنان استفاده نمی‌شود و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "عدم استفاده از نظرات ارباب رجوع" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق غلامی و اسفندی [۱۵]، توکلی‌دارستانی و شهباز مرادی [۱۶]، بیات و کامرانی [۷] و جنیدی‌جعفری و بیگانیا [۵] و آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] همسو می‌باشد و با یافته‌های تحقیق زارع [۱۷] همسو نمی‌باشد.

۷-۲-۳-۲- به چه میزان قوانین جامع در رابطه با نظام مدیریت عملکرد کارکنان وجود دارد؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که به قوانین جامعی در ارتباط با مدیریت عملکرد وجود ندارد و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "نیوود قوانین جامع در زمینه مدیریت عملکرد" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود.

بنابراین با توجه نتایج فوق می‌توان درمورد سؤال سوم اینگونه نتیجه گرفت که آسیب‌های محیطی در نظام مدیریت عملکرد دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌باشد.

کافی در نظام مدیریت عملکرد استفاده نمی‌شود و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "عدم استفاده از فناوری اطلاعات" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق بیات و کامرانی [۷] همسو و با یافته‌های تحقیق آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] و جنیدی‌جعفری و بیگانیا [۵] همسو نمی‌باشد.

بنابراین با توجه نتایج فوق می‌توان درمورد سؤال اول اینگونه نتیجه گرفت که آسیب‌های ساختاری در نظام مدیریت عملکرد دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین عبارتند از: سیستم ارزیابی عملکرد، عدم استفاده از فناوری اطلاعات در نظام مدیریت عملکرد و کمبود منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد.

۷-۲-۲- آسیب‌های "رفتاری" نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین کدامند؟

۷-۲-۲-۱- به چه میزان مدیران نسبت به نظام مدیریت عملکرد کارکنان متعهد می‌باشند؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که مدیران به اندازه کافی نسبت به مدیریت عملکرد متعهد نمی‌باشند و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "عدم تعهد مدیران نسبت به مدیریت عملکرد" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق غلامی و اسفندی [۱۵]، توکلی‌دارستانی و شهباز مرادی [۱۶]، بیات و کامرانی [۷] و جنیدی‌جعفری و بیگانیا [۵] و آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] همسو می‌باشد و با یافته‌های تحقیق زارع [۱۷] همسو نمی‌باشد.

۷-۲-۲-۲- به چه میزان کارکنان نسبت به نظام مدیریت عملکرد آگاهی و دانش دارند؟

نتایج بدست آمده حاکی از این امر بود که سطح دانش و آگاهی کارکنان نسبت به مدیریت عملکرد پائین می‌باشد و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، "پائین بودن سطح دانش و آگاهی کارکنان نسبت به مدیریت عملکرد" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین به عنوان آسیب محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های تحقیق آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] همسو نمی‌باشد.

۷-۲-۲-۳- به چه میزان کارکنان نسبت به استانداردهای کاری شناخت دارند؟

نتایج بدست آمده حاکی این امر بود که کارکنان شناخت کافی نسبت به استانداردهای کاری دارند و بنابراین می‌توان گفت که از نظر پاسخ‌دهندگان، ازلحاظ "سطح شناخت کارکنان نسبت به استانداردهای کاری" در نظام مدیریت عملکرد کارکنان در دانشگاه علوم‌پزشکی قزوین آسیبی وجود ندارد. این نتیجه با یافته‌های تحقیق آندرادوال و هارولد کانت [۲۶] همسو می‌باشد.

۷-۲-۴- به چه میزان مرور و بازبینی عملکرد در نظام مدیریت

۳-۷-۵- استفاده از فناوری اطلاعات در نظام مدیریت عملکرد:
باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان فناوری اطلاعات به اندازه کافی در نظام مدیریت عملکرد استفاده نمی‌شود و از آنجا که طبق بند ۳ ماده ۱ دستورالعمل اجرایی ارزیابی عملکرد [۱۸] که در آن دستگاه‌های اجرایی مکلفند نظام مدیریت عملکرد مدیران و کارمندان خود را مکانیزه نمایند، لذا پیشنهاد می‌گردد مدیران سازمان نسبت به تهیه نرم‌افزارهای مورد نیاز با قابلیت‌های جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و نیز ارائه گزارش‌های موردنیاز اقدامات لازم را انجام دهند.

۳-۷-۶- پیشنهادهای مربوط به سؤال دوم (آسیب‌های رفتاری):
۱-۲-۳-۷- تعهد مدیران نسبت به نظام مدیریت عملکرد:
باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان مدیران به اندازه کافی نسبت به مدیریت عملکرد متعدد نمی‌باشند لذا موارد ذیل جهت بهبود وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد:
- برگزاری جلسات توجیهی و آموزشی برای مدیران در راستای معرفی مزایا و کاربردهای مدیریت عملکرد

- استفاده از نتایج مدیریت عملکرد در مدیریت روزانه توسط مدیران سازمان
- فائل شدن اولویت بالا برای مدیریت عملکرد توسط مدیران سازمان
- اختصاص زمان کافی برای اجرا و پشتیبانی از مدیریت عملکرد از سوی مدیران سازمان

- انتخاب سبک مدیریتی مناسب توسط مدیران برای مدیریت عملکرد
۲-۳-۷- آگاهی و دانش کارکنان نسبت به نظام مدیریت عملکرد:
باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان سطح دانش و آگاهی کارکنان نسبت به مدیریت عملکرد پائین می‌باشد، لذا جهت بهبود وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد از طریق برگزاری جلسات توجیهی و آموزشی نظام مدیریت عملکرد برای کارکنان معرفی و اهداف و کاربردهای آن بیان شود.

۳-۷-۲-۳-۷- شناخت کارکنان نسبت به استانداردهای کاری:
از آنجا که کارکنان نسبت به استانداردهای کاری خود آگاهی کافی دارند، لذا درجهت حفظ و ارتقای وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد چنانچه وظایف کارکنان در حین خدمت تغییری پیدا کرد، کارکنان را از شرح وظایف جدید آگاه و نیز نسبت به تنظیم مجدد تفاهم نامه عملکرد اقدام شود.

۴-۲-۳-۷- انجام مرور و بازبینی عملکرد در نظام مدیریت عملکرد:
باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان مرور و بازبینی عملکرد به صورت مناسب انجام نمی‌شود لذا موارد ذیل جهت بهبود وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد:
- بیان اهمیت مرور و بازبینی عملکرد کارکنان در طی سال برای مدیران و کارکنان
- استفاده از نظرات کارمندان در جهت بهبود عملکرد و انجام وظایف محوله به آن‌ها
- برگزاری جلسات منظم بین مدیران و کارکنان جهت بحث و گفتگو درباره نحوه انجام وظایف و بیان نقاط ضعف و قوت عملکرد

مدیریت عملکرد و نبود قوانین جامع در ارتباط با نظام مدیریت عملکرد.

۷-۳- پیشنهادها:

باتوجه به پاسخ‌های بدست آمده، برای هریک از سوالات پژوهش با استفاده از اجزاء آن‌ها، پیشنهادهایی در راستای رفع آسیب‌های موجود و همچنین تقویت نقاط مثبت در راستای بهبود و ارتقای وضعیت نظام مدیریت عملکرد در زیر مطرح می‌گردد.

۷-۳-۱- پیشنهادهای مربوط به سؤال اول (آسیب‌های ساختاری):

۱-۳-۱- مشخص بودن مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک:
از آنجا که مأموریت سازمان و اهداف استراتژیک برای کارکنان مشخص است لذا درجهت حفظ و ارتقای وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد چنانچه مأموریت و اهداف استراتژیک سازمان در برنامه‌های توسعه‌ای و یا در برنامه‌ریزی‌های مسئولین سازمان و واحدها تغییری پیدا کرد، کارکنان را نسبت به آن آگاه و درصورت نیاز نسبت به اصلاح و یا تغییر شرح وظایف کارکنان در راستای اهداف و مأموریت‌های جدید اقدام شود.

۷-۳-۲- سیستم ارزیابی عملکرد مناسب:

باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان سیستم ارزیابی عملکرد در دانشگاه علومپژوهشی قزوین مناسب نمی‌باشد، لذا موارد ذیل پیشنهاد می‌گردد:

- برگزاری دوره‌های آموزشی لازم برای مدیران درجهت جلوگیری از بروز خطاهای ارزیابی عملکرد
- بازطرابی فرم‌های ارزیابی عملکرد.

- تعریف شاخص‌های مناسب جهت اندازه‌گیری عملکرد.

- اندازه‌گیری عملکرد واقعی افراد بر اساس شاخص‌های تعریف شده و شرح وظایف آنان.

۷-۳-۱- پیوند میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد:

باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان پیوند میان سیستم حقوق و پاداش و مدیریت عملکرد مناسب نمی‌باشد و از آنجا که طبق بند ۲ ماده ۴ دستورالعمل اجرایی ارزیابی ارزیابی عملکرد کارکنان [۱۸] که در راستای استقرار نظام مدیریت عملکرد می‌باشد، نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد باید مبنای پرداخت هرگونه پاداش باشد، لذا پیشنهاد می‌گردد مدیران سازمان در پرداخت پاداش‌ها و دیگر مزایا نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد را بیشتر مدنظر قرار دهند.

۷-۳-۲-۴-۱- به کارگیری منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد:

باتوجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان منابع لازم جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد در سازمان به اندازه کافی به کار گرفته نمی‌شود لذا موارد ذیل جهت بهبود وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد:
- معرفی نیروی انسانی مورد نیاز توسط تمام واحدهای تابعه جهت انجام امورات مربوط به مدیریت عملکرد
- تخصیص منابع مادی و مالی مناسب به تمام واحدهای تابعه جهت اجرا و پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد

- مشکل و بالندگی در سازمان، ترجمه علی عطافر، مرضیه قبادی‌بور و سعید آنالویی، اصفهان: دانش پژوهان بربن.
- [۵] جنیدی جعفری، مهدی. بیگنی، عبدالرضا. (۱۳۸۸)، آسیب‌شناسی منابع انسانی با هدف بهبود و توسعه (مورد مطالعه: بانک ملت). پنجمین کنفرانس بین‌المللی منابع انسانی، تهران.
- [۶] محمدکاظمی، رضا. قاسمی، حمیده. رستم‌پخش، محمدرضا. (۱۳۹۰)، شناسایی و تحلیل موانع رفتاری کارآفرینی سازمانی در سازمان تربیت‌بدنی (وزارت ورزش) کشور، پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، سال اول، شماره ۲، صص ۱۰۰-۱۹.
- [۷] بیات، مهین. کامرانی، محسن. (۱۳۹۳)، آسیب‌شناسی معاونت منابع انسانی با هدف بهبود و توسعه بر اساس مدل سه‌شاخگی (مورد مطالعه: شرکت برق منطقه‌ای تهران)، بیست و نهمین کنفرانس بین‌المللی برق، تهران.
- [۸] میرزایی اهرنجانی، حسن. مقیمی، سید‌محمد. (۱۳۸۲)، ارائه الگوی مطلوب سازمانی برای سازمان‌های غیردولتی با استفاده از رویکرد کارآفرینی، نشریه داشت مدیریت، شماره ۶۲، صص ۱۳۸-۱۰۱.
- [۹] دهقان، رضا. طالبی، کامبیز. (۱۳۹۱)، توسعه کارآفرینی در نظام اداری (بررسی وضعیت در بخش دولتی)، کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کارهای دانش‌بنیان، مازندران.
- [۱۰] رضائیان، علی. گنجعلی، اسدالله. (۱۳۹۰)، مدیریت عملکرد چیستی، چرایی و چگونگی، تهران: دانشگاه امام صادق(ع).
- [۱۱] حسن‌پور، اکبر. سیدنتقوی، میرعلی. حسامی، زهرا. (۱۳۹۰)، مدیریت استراتژیک عملکرد کارکنان از توری تا عمل، تهران: مؤسسه کتاب مهریان نشر.
- [۱۲] میرسپاسی، ناصر. (۱۳۹۰)، مدیریت استراتژیک منابع انسانی و روابط کار، تهران: میر.
- [۱۳] حسن‌زاده رنگی، ن. الهیاری، ت. خسروی، ی. زائری، ی. صارامی، م. (۱۳۹۱)، طراحی پرسشنامه شکست‌های شناختی شغلی: تعیین روابی و قابلیت اعتماد ابزار، فصلنامه سلامت کار ایران، دوره ۹، شماره ۱، صص ۴۰-۲۹.
- [۱۴] موسوی، سید‌رضا. (۱۳۸۹)، آسیب‌شناسی مدیریت عملکرد کارکنان با تأکید بر قانون خدمات کشوری در سازمان‌های دولتی ابهر، پایان نامه کارشناسی ارشد، استاد راهنمای دکتر اکبر حسن‌پور، ستاد مشاور دکتر جواد محربی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین.
- [۱۵] غلامی، زهرا، استفنی، فیروزه. (۱۳۹۲)، آسیب‌شناسی سیستم مدیریت عملکرد کارکنان در سازمان بنادر و دریانوردی مرکز، فصلنامه دیدگاه، شماره ۳، صص ۹۷-۶۶.
- [۱۶] وكلی دارستانی، شقایق. شهریار مرادی، سعید. (۱۳۸۸)، آسیب‌شناسی مدیریت منابع انسانی با هدف بهبود و توسعه، فصلنامه مدیریت منابع انسانی در صنعت نفت مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، شماره ۴، صص ۱۱۰-۹۴.
- [۱۷] زارع، فاطمه. (۱۳۹۳)، آسیب‌شناسی سیستم مدیریت عملکرد کارکنان با تأکید بر قانون مدیریت خدمات کشوری در سازمان‌های دولتی شهر قزوین (مطالعه موردي شرکت آب منطقه‌ای قزوین)، پایان نامه کارشناسی ارشد، استاد راهنمای دکتر سیاوش خالیلی شورینی، استاد مشاور دکتر جواد محربی، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین.
- [۱۸] معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور. (۱۳۹۰)، دستورالعمل اجرایی ارزیابی عملکرد کارمندان.
- [۱۹] معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش‌پزشکی،

- استفاده از نتایج مدیریت عملکرد برای شناسایی نیازهای آموزشی کارکنان - توجیه مدیران جهت اعلام نتایج ارزیابی عملکرد به کارکنان در پایان دوره ارزیابی عملکرد

۷-۳-۵-۵- وجود فرهنگ سازمانی در ارتباط با مدیریت عملکرد: با توجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان فرهنگ سازمانی مناسبی در ارتباط با مدیریت عملکرد وجود ندارد، لذا جهت بهبود وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد مدیران سازمان فرهنگی را در سازمان به وجود آورند که حامی مدیریت عملکرد باشد.

۷-۳-۷- پیشنهادهای مربوط به سوال سوم (آسیب‌های محیطی):

۷-۳-۱- استفاده از نظرات ارباب رجوع در نظام مدیریت عملکرد: با توجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان در مدیریت عملکرد از نظرات ارباب رجوع به اندازه کافی استفاده نمی‌شود و از آنجا که براساس بند ۳ قسمت (ب) معیارهای سنجش ارزیابی عملکرد در دستورالعمل ارزیابی عملکرد مدیران و کارکنان دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور و سازمان‌های وابسته در سال ۱۹۹۳، نظرات ارباب رجوع در ارزیابی عملکرد کارکنان باید مورد توجه قرار گیرد و در امتیازدهی به کارکنان تأثیر داشته باشد و همچنین با توجه به طرح تکریم ارباب رجوع در دستگاه‌های دولتی لذا جهت بهبود وضعیت موجود پیشنهاد می‌گردد مدیران سازمان جمع‌آوری نظرات ارباب رجوع و استفاده از آن در مدیریت عملکرد را بیشتر مورد توجه قرار دهند.

۷-۳-۷- وجود قوانین جامع در رابطه با نظام مدیریت عملکرد:

با توجه به اینکه از نظر پاسخ‌دهندگان قوانین جامعی در ارتباط با نظام مدیریت عملکرد وجود ندارد و نیز لزوم وجود قوانین جامع و کارآمد در این زمینه، از آنجا که براساس ماده ۸۱ قانون مدیریت خدمات کشوری [۲۰] و نیز تبصره ۲ بند (ب) ماده ۲ دستورالعمل اجرایی ارزیابی عملکرد [۱۸] که در آن به دستگاه‌های اجرایی اختیار داده شده تا نسبت تدوین شیوه نامه مناسب با شرایط سازمان اقدام نمایند لذا پیشنهاد می‌گردد سازمان با شناسایی خلاصه‌های موجود در زمینه قوانین، شیوه‌نامه‌ای را تدوین و پس از تأیید معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور اجرا نمایند و اگر خلاصه‌های موجود با تدوین شیوه نامه قابل حل نمایند با آسیب‌شناسی دقیق و راهه آن به مقامات بالاتر جهت وضع قوانین جامع و کارآمد اقدام نمایند.

۸- منابع و مأخذ:

- [۱] آرمسترانگ، مایکل. (۱۳۸۵)، مدیریت عملکرد (فرد، تیم، سازمان)، ترجمه بهروز قلیچ‌گی و داریوش غلام‌زاده، تهران: مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران.
- [۲] رفیع‌زاده، علاء الدین. (۱۳۹۰)، راهنمای گام به گام استقرار مدیریت عملکرد، تهران: فرمنش.
- [۳] اسفندیاری، عاطفه. نکوئی‌مقدم، محمود. محمدی، زینب. نوروزی، سمانه. امیراسماعیلی، محمدرضا. (۱۳۹۰)، آسیب‌شناسی منابع انسانی در ستاد دانشگاه علوم پزشکی کرمان با استفاده از مدل سه‌شاخگی، فصلنامه علمی پژوهشی دانشکده بهداشت یزد، شماره سوم و چهارم، صص ۱-۱۱.
- [۴] مازنینی، آندره. (۲۰۰۵)، آسیب‌شناسی سازمانی با رویکردی کاربردی به حل

- (۱۳۹۳)، دستورالعمل ارزیابی عملکرد مدیران و کارکنان دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشوروسازمان‌های وابسته.
- [۲۰] رونق، یوسف، (۱۳۸۷)، قانون مدیریت خدمات کشوری، تهران: فرمنش.
- [۲۱] Aguinis, H., Charles, A. P., (2008), **Enhancing the Relevance of Organizational Behavior by Embracing Performance**, journal of organizational behavior, Vol'29, pp 139-145.
- [۲۲] Aguinis, H., (2007), **Performance Management**, New Jersey: prentice Hall.
- [۲۳] Alexander, M., (2003), **Diagnosing Poor Performance, and what to do about it**, Canadian HR reporter, 14 July, vol16, no13, pp7-8.
- [۲۴] Armstrang, M., (2006), **Performance Management: Key Strategies and Practical Guidelines**, 3rdEdition, London & Philadelphia: Kogan Page.
- [۲۵] Allen, R., John, t., (1995), **Achieving cultural change: a practical case study**, leadership & organization development Journal, vol.16 no.2,pp 116-23.
- [۲۶] Andre', A., de Waal, H. C., (2009), **Lessons Learned From Performance Management Systems Implementations**, International Journal of Productivity and Performance Management ,Vol. 58 No. 4, pp 367-390.
- [۲۷] Harrison, M., (2005), **Diagnosing Organizations: Methods, Model, and Process**, Applied Social Research Methods series, v 8,3rd ed, California: SAGE publication.
- [۲۸] Schneier, C. E., (1998), **The Performance management Sourcebook**, Human Resource Development Press ,Vol 41,No 5,pp 568-579.